

אלו מציאות פרק שני בבא מציעא

כג.

עין משפט
נר מצוה

בה א מיי מיי' מהל'
גולה ואביה הל' ג
סגן עשין עד טו"ע ח"מ
פי' רסב סעף ה'
בו ב מיי' שם פטו' הל'
ח סגן שם טו"ע שם
סעף ט'

רבינו חננאל

ת"ש ככרות של נחתום
שלו של בעל הבית
נוטל ומכרו והנה ככרות
של בעל הבית אע"פ
שידועין הן ירפתא דכל
חד וחד כיון שאם ידרסו
מתפתחין ואין ניכרין למי
הן למה מכריזין תיובתא
לרבה דאמר לא הוי
סימן. ופריך רבה שאני
ככרות דלא מדרס כלל
דאין מעבירין על האוכלין
ומתני' באתרא דלית ביה
לא בהמה ולא אפי'
כלבים. פי' סימן הבא
מאליו כגון מעות שנפלו
בעיטה ונאפו בתוך הככר
וכיוצא בהן. אמר רב
זבד כללא דאבידתא כיון
דאמר ווי ליה לחסרון
כיס מיאש מינה. אמר
רב זבד משמיה דרבא
הלכתא כריכות ברשות
הרבים הרי אלו שלו
ברשות היחיד אי דרך
נפילה מצאן הרי אלו שלו
אי דרך הנחה נוטל ומכרו
וזה דבר שאין בו
סימן [אבל ביש בו סימן]
לא שנה ברשות הרבים
ולא שנה ברשות היחיד לא
שנה דרך הינוח ולא שנה
דרך נפילה נוטל ומכרו.

אין מעבירין על האוכלין. פי' אינו רשאי לעבור מעליהן כדפירש
רש"י אלא לרץ להגביהן אצל אין לפרש דאין מעבירין היינו
אין דורסין עליהם כדאמר בפרק הדד (עירובין דף טז:) דל"ל ר"ג לרבי
אלעאי טול גלוסקא משום דאין מעבירין הרי משמע שצריך להגביהם
ועוד דקאמר התם אצל גדורות

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

דמדרסא ברשות היחיד נוטל ומכרו דלא
מדרסא והאלומות בין ברשות הרבים ובין
ברה"י נוטל ומכרו כיון דגביהן לא מדרסא
ורבא מתירין לטעמיה במקום כריכות
ברה"ר הרי אלו שלו דמינשתפא ברה"י
חייב להכריז דלא מינשתפא והאלומות בין
ברה"ר ובין ברה"י נוטל ומכרו כיון דיקרי
לא מינשתפא ת"ש ככרות של נחתום הרי
אלו שלו הא של בעל הבית חייב להכריז
של בעל הבית מאי טעמא כיון דאית בהו
סימן דמדיע ידיע רפתא דאיניש איניש
הוא ולא שנה ברשות הרבים ולא שנה
רשות היחיד נוטל ומכרו אלמא סימן
העשוי לידרם הוי סימן תיובתא דרבה
אמר לך רבה התם היינו טעמא משום
דאין מעבירין על האוכלין והא איכא נכרים
נכרים חיישי לכשפים והאיכא בהמה וכלבים
באתרא דלא שכיחי בהמה וכלבים לימא
כתנאי ר"י אומר כ"ל דבר שיש בו שינוי
חייב להכריז כיצד מצא עיגול ובתוכו חרס
כבר ובתוכו מעות מכלל דתנא קמא סבר
הרי אלו שלו סבריה דכולי עלמא סימן
הבא מאליו הוי סימן ומעבירין על האוכלין
מאי לאו בסימן העשוי לידרם קא מיפלגי
מר סבר לא הוי סימן ומר סבר הוי סימן
אמר רב זבד משמיה דרבא אי ס"ד דקא
סבר תנא קמא סימן העשוי לידרם לא
הוי סימן ומעבירין על האוכלין ככרות של
בעל הבית ברה"ר אמאי מכרו אלא אמר
רב זבד משמיה דרבא דכולי עלמא סברי
סימן העשוי לידרם הוי סימן ומעבירין על
האוכלין והכא בסימן הבא מאליו קא
מיפלגי דתנא קמא סבר סימן הבא מאליו
לא הוי סימן ור"י סבר הוי סימן ורבה אמר
לך דכ"ע סימן העשוי לידרם לא הוי סימן
ואין מעבירין על האוכלין והכא בסימן הבא
מאליו קמיפלגי ת"ק סבר לא הוי סימן
ור"י סבר הוי סימן איכא דאמרי סבריה
דכ"ע סימן הבא מאליו הוי סימן וסימן
העשוי לידרם לא הוי סימן מאי לאו
במעבירין על האוכלין קא מיפלגי דמר סבר

סימן הבא מאליו הוי סימן.
פרש"י דלשם סימן נתנו שם
ולא נפל מאליו וקסא דאין דרך לתת
מעות ככר לסימן אלא י"ל דאמור
ידע שנפלו לו שם ומ"ד לא הוי סימן
כיון דרגילות לצא מאליו מסתמא
לא ידע כיון שאין ניכר בחזק אצל
סימני צהמה שהן מאליהן הוי סימן
כיון שניכר (ט) וכן דבר שאין ניכר
בחזק חס אין רגילות לצא מאליו
הוי סימן:

מחרוזות

הוי סימן ור"י סבר הוי סימן ורבה אמר לך דכולי עלמא סימן העשוי לידרם לא הוי סימן ואין מעבירין
על האוכלין והכא בסימן הבא מאליו קא מיפלגי תנא קמא סבר סימן הבא מאליו לא הוי סימן ור"י
סבר הוי סימן אמר רב זבד משמיה דרבא כ"ללא דאבידתא כיון דאמר ווי לה לחסרון כיס מיאש
ליה מינה ואמר רב זבד משמיה דרבא הלכתא כריכות ברשות הרבים הרי אלו שלו ברשות
היחיד אי דרך נפילה הרי אלו שלו אי דרך הנחה נוטל ומכרו וזה דבר שאין בו סימן אבל
דבר שיש בו סימן לא שנה ברה"ר ולא שנה ברשות היחיד בין דרך נפילה ובין דרך הנחה חייב להכריז:
ומחרוזות

דמדרסא. וסימן העשוי לידרם הוא: דמינשתפא. מתגלגל דרגלי
אדם וצהמה ואינה נמצאת במקום שנפלה מחילה: דיקרי.
כנידות: הא של בעל הבית חייב להכריז. ואע"ג דזהדיא מני
לה צמתימין? אידי דנקט לאותציה מרשא כריכות צרות הרבים

לדמיני מניה לרבה נקט מני לאותציה
לרבה מדוקיא דרישא: אין מעבירין
על האוכלין. המוצא אוכלין בדרך
אין רשאי לעבור עליהם ולהניחם
שם הלכך לא נדרסו שמי שמתאן
ראשון הגביהן: אין מעבירין על
האוכלין. לאו לשון דריסה הוא אלא
כמו אין מעבירין על המצות (יומא
דף ג.). חיישי לכשפים. סבורים
שמממת כשפים הונחו לשם כדי
להכשיל הדורסים עליהן ונהי נמי דאין
מגביהן אותם מיהו לא דרסי עליהן
משום כשפים: לימא כסגלי. פלוגתא
דרבה ורבה: הצא מאליו. הראוי
לצא מאליו כגון חרס פעמים שנופל
צעגול: הוי סימן. דלמרינן לשם
סימן נתנו שם ולא נפל מאליו ודבר
שיש בו סימן הוא ואפילו הכי פליגי
רבנן ואמרי הרי אלו שלו משום
דקסברי מעבירין על האוכלין והוא
ליה סימן העשוי לידרם: ור"י סבר
הוי סימן. ואע"פ שזה עשוי לידרם
נמי הוי סימן: ומעבירין על האוכלין.
ואפילו הכי ככרות של בעל הבית
חייב להכריז דסימן העשוי לידרם הוי
סימן. ועיגול היינו טעמא דסימן
הבא מאליו לאו סימן הוא ור"י
סבר הוי סימן: ורבה אמר לך כו'.
והכא היינו טעמא דר"י משום דאין
מעבירין על האוכלין ות"ק הכי נמי
אית ליה אין מעבירין ומשום הכי
ככרות של בעל הבית חייב להכריז.
וטעמיהו צעגול משום דסימן הצא
מאליו הוא ור"י סבר הוי סימן:
איכא דאמרי סבריה דר"י. וכי אתמר
לימא כסגלי אאין מעבירין על
האוכלין אתמר: הלכא כריכות צרות
כו'. דממוקי לה צשאין בו סימן:
צחוס היחיד אי דרך נפילה הרי אלו
שלו. דליכא למימר מקום הוי סימן
דחא לא ידע היכא נפיל מיניה: אי
דרך פינוח נוטל ומכרו. מקום ולא
ייחס שם שמה ימאס עכו"ם ויעלם
ושמא שחוס הצעלים: אצל צדנר
שיש בו סימן כו'. רבא לטעמיה
דאמר סימן העשוי לידרם הוי סימן:
צמתינא

(א) [עירובין סד: (ג) (ז) [נפיל
כא. (א) [לקמן כה.].
(ד) דנכרים. ר"מ. (ה) אלא.
רש"י.

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה והא איכא
וכי נגי נפול הנמצא
אלמא כל היכא: (ג) ד"ה
סימן וכי כיון שניכר
בחזק וכן דברי:

מוסף רש"י

דאין מעבירין על
האוכלין. המוצא אוכלין
בדרך אינו רשאי לעבור
עליהן ולהניחן שם (עירובין
טו:).